

Tabel 2.1 Belastingen op kapitaal (2018)

Belasting	x 1 € mld	Aandeel
Vennootschapsbelasting	23,7	62%
Dividendbelasting (excl. verrekening IB en Vpb)	4,5	12%
Box 3	4,1	11%
OZB	4,0	10%
Overdrachtsbelasting	3,0	8%
Box 2	2,9	8%
Verhuurderheffing	1,7	4%
Schenk- en erfbelasting	1,7	4%
Kansspelbelasting	0,5	1%
Bankbelasting	0,4	1%
Eigen woning (HRA, EWF, Hillen)	-8,2	-21%
<b>Totaal belasting op kapitaal</b>	<b>38,3</b>	<b>100%</b>

Tabel 2.2 Vermogen in Nederland (2018)

Categorie	Vermogen (x 1 mld)	Aandeel
Pensioenvermogen	1.338	46%
Eigen woning (netto)	608	21%
Waarde eigen woning	1.334	
Hypotheekschuld eigen woning	726	
Financieel vermogen (netto)	317	11%
Bank- en spaartegoeden	305	
Effecten	133	
Schulden	-121	
Aanmerkelijk belang	400 <sup>4</sup>	14%
Onroerend goed, overig	173	6%
Ondernemingsvermogen	70	2%
<b>Totaal</b>	<b>2.906</b>	<b>100%</b>

Een vergelijking van tabel 2.1 en tabel 2.2 laat een aantal opvallende zaken zien. Allereerst: het overgrote deel van de belasting van vermogen wordt niet bij huishoudens geheven, maar bij ondernemingen in de vorm van vennootschapsbelasting, de woningcorporaties en bij banken. Ten tweede wordt 67% van het vermogen (pensioenvermogen en de eigen woning) van huishoudens per saldo niet belast of is vrijgesteld. Bij pensioenen wordt de omkeerregel toegepast, wat betekent dat de inleg belastingvrij is en de uitbetaling wordt belast. In de tussenliggende periode wordt het opgebouwde vermogen niet belast. De eigen woning wordt per saldo niet belast, maar geeft door de hypotheekrenteaftrek een belastingvoordeel. Hierbij geldt dat door de OZB en door het geleidelijk afschaffen van de Hillen-regeling bij huishoudens die de eigen woning grotendeels of volledig hebben afgelost wel sprake kan zijn van een per saldo belasting van de eigen woning.

## 2.2 Vermogensverdeling

Nederland staat bekend als een land met een relatief gelijke inkomensverdeling. De Nederlandse vermogensverdeling is relatief scheef. Voor een belangrijk deel hangt het verschil tussen inkomens- en vermogensongelijkheid samen met het feit dat vermogen over de levensloop wordt opgebouwd. Figuur 2.1 laat op basis van de OESO Wealth Database de vermogensverdeling zien voor een aantal OESO landen. Zowel wanneer wordt gekeken naar de top 10% (68% van het vermogen) als de top 1% (28% van het vermogen) is Nederland op de Verenigde Staten na het meest ongelijk verdeeld van de OESO landen. Er zijn drie kanttekeningen bij te plaatsen waarom landen niet altijd goed vergelijkbaar zijn.

Allereerst bevat figuur 2.1 geen pensioenvermogen. Zoals tabel 2.2 laat zien heeft verreweg het grootste deel van het vermogen in Nederland de vorm van pensioenvermogen. Nederland heeft in vergelijking met andere landen relatief veel pensioenvermogen. Zou het pensioenvermogen meegenomen worden in de vermogensverdeling, dan komt de verdeling minder ongelijk uit.

<sup>4</sup> Raming: Ministerie van Financiën. Het CBS komt op basis van voorlopige cijfers lager uit (€ 190 mld in 2017), maar geeft aan bezig te zijn met een verbetering van de raming van het aanmerkelijk belang. Zie ook: bouwsteen Belasten van (inkomen uit) aanmerkelijk belang.